

ĐỀ XUẤT BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HỌC TẬP MÔN TOÁN THEO TIẾP CẬN NĂNG LỰC HỌC SINH Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Phan Văn Quang

Phòng GD-ĐT quận Tân Bình, Thành phố Hồ Chí Minh
Email: phanquang0169gd@gmail.com

Article history

Received: 08/11/2021

Accepted: 22/11/2021

Published: 05/12/2021

Keywords

Managing measures,
competency-based
assessment, learning
outcomes, Maths, secondary
school

ABSTRACT

The new general education program according to the approach of developing student's competency requires changing all elements of the teaching process. Accordingly, the stage of inspection and evaluation inevitably changes in this direction. Therefore, the management of assessing learning outcomes in Mathematics according to the student competency approach of secondary school principal plays an important role in helping the teaching and learning activities of this subject follow the spirit of the principle of today's educational innovation. The article presents the theoretical bases, legal documents, and practice; then proposes four groups of specific measures to help the principals of secondary schools in Ho Chi Minh City manage this activity well. The proposed measures are also references for principals of other high schools across the country, depending on the specifics of each locality.

1. Mở đầu

Chương trình giáo dục phổ thông - Chương trình tổng thể (Bộ GD-ĐT, 2018a) được xây dựng theo tiếp cận năng lực (TCNL). Theo đó, chương trình các môn học, trong đó có môn Toán (Bộ GD-ĐT, 2018b) được thiết kế vừa phát triển năng lực đặc thù bộ môn, vừa hướng tới phát triển năng lực chung (cốt lõi). Tiếp cận này đòi hỏi tất cả các khâu của quá trình dạy học môn Toán, trong đó có khâu kiểm tra, đánh giá kết quả học tập (KQHT) của học sinh (HS) đều phải thay đổi theo hướng phát triển năng lực. Hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo TCNL HS giúp giáo viên (GV) kịp thời điều chỉnh nội dung, phương pháp và hình thức tổ chức dạy học. Do đó, nếu hiệu trưởng (HT) trường THCS quản lý tốt khâu đánh giá KQHT theo TCNL HS thì hoạt động dạy học của GV Toán sẽ diễn ra theo đúng tinh thần đổi mới. Thực tế hiện nay cho thấy, công tác quản lý hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo TCNL HS tại các trường THCS ở TP. Hồ Chí Minh thực hiện không đồng bộ dẫn đến việc đánh giá KQHT môn Toán giữa các trường chưa đảm bảo tính khách quan, công bằng; nhiều HT chưa nắm vững quy trình quản lý đánh giá KQHT... (Phan Văn Quang, 2021b). Vì vậy, cần thiết phải có những biện pháp quản lý kịp thời giúp cho hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo TCNL HS đạt hiệu quả cao, đảm bảo chất lượng dạy học môn Toán theo hướng đổi mới hiện nay.

Bài báo này trình bày 4 nhóm biện pháp quản lý được đề xuất cho HT trường THCS ở TP. Hồ Chí Minh nhằm khắc phục hạn chế trong quản lý hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo TCNL HS. Các nhóm biện pháp còn là cơ sở thực tiễn để HT trường THCS quản lý hoạt động này một cách hiệu quả và nâng cao chất lượng dạy học môn Toán nói riêng, chất lượng giáo dục nhà trường nói chung.

2. Kết quả nghiên cứu

2.1. Cơ sở đề xuất biện pháp

2.1.1. Cơ sở lý luận

Hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo TCNL HS ở trường THCS cần đảm bảo các thành tố: (1) Mục tiêu; (2) Nội dung; (3) Phương pháp; (4) Hình thức; (5) Xử lý kết quả; (6) Các điều kiện thực hiện hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo TCNL HS. Quản lý hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo TCNL HS ở trường phổ thông nói chung và trường THCS nói riêng là tập hợp các tác động của chủ thể quản lý nhà trường (HT) đến hoạt động đánh giá KQHT môn Toán; thông qua các chức năng lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo và kiểm tra công việc của các thành viên trong nhà trường để đạt được mục tiêu nhà trường đề ra. Nói cách khác, quản lý hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo TCNL HS ở trường THCS là hệ thống những tác động có hướng đích của HT trường THCS đến hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo TCNL HS thông qua các chức năng quản lý (lập kế hoạch, tổ chức, lãnh đạo, kiểm tra) và sử dụng các nguồn lực của trường THCS để đạt được mục tiêu của hoạt động này (Phan Văn Quang, 2021a).

Như vậy, khi đề xuất biện pháp quản lý hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo TCNL HS ở trường THCS, HT cần bám sát vào các chức năng quản lý nói trên.

2.1.2. Cơ sở pháp lý

Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 của Hội nghị Trung ương khóa XI đã đề ra các nhiệm vụ và giải pháp, trong đó, nhiệm vụ thứ 3 nêu rõ: “*Đổi mới căn bản hình thức và phương pháp thi cử, kiểm tra và đánh giá kết quả GD-ĐT, đảm bảo trung thực, khách quan*” (Ban Chấp hành Trung ương, 2013); Công văn số 8773/BGDĐT-GDTrH ngày 30/12/2010 của Bộ GD-ĐT về *Hướng dẫn soạn đề kiểm tra*; Thông tư số 58/2011/TT-BGDĐT ngày 12/12/2011 của Bộ GD-ĐT quy định cụ thể tại khoản 2, điều 7, chương 3 về *các bài kiểm tra thường xuyên, kiểm tra định kỳ và kiểm tra học kỳ*; Công văn số 5555/BGDĐT-GDTrH ngày 08/10/2014 về *Hướng dẫn sinh hoạt chuyên môn về đổi mới phương pháp dạy học và đánh giá* (Bộ GD-ĐT, 2014). Đặc biệt, liên quan đến đánh giá theo TCNL, còn có một số văn bản như: Văn bản số 4621/BGDĐT-GDTrH ngày 03/10/2017 của Bộ GD-ĐT (2017) về *việc hướng dẫn thực hiện chương trình giáo dục phổ thông hiện hành theo định hướng phát triển năng lực và phẩm chất HS* (từ năm học 2017-2018). Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 của Bộ trưởng Bộ GD-ĐT về *Ban hành Chương trình giáo dục phổ thông* theo TCNL đòi hỏi phải đổi mới đánh giá KQHT các môn học, trong đó có môn Toán ở cấp THCS theo TCNL; Thông tư số 26/2020/TT-BGDĐT ngày 26/8/2020 về sửa đổi, bổ sung một số điều của Quy chế đánh giá xếp loại HS THCS và HS THPT ban hành kèm theo Thông tư số 58/2011/TT-BGDĐT ngày 12/12/2011 của Bộ trưởng Bộ GD-ĐT; Thông tư số 22/2021/TT-BGDĐT ngày 20/7/2021 quy định về đánh giá HS THCS và HS THPT (Bộ GD-ĐT, 2021).

2.1.3. Cơ sở thực tiễn

Kết quả khảo sát bằng phương pháp phỏng vấn sâu 13 cán bộ quản lý, 13 Tổ trưởng chuyên môn, 13 GV Toán, 13 HS và phương pháp điều tra bằng bảng hỏi dành cho 78 cán bộ quản lý, 26 Tổ trưởng chuyên môn, 216 GV Toán; 1726 HS tại 26 trường THCS công lập ở 9 quận nội thành và 4 huyện ngoại thành của TP. Hồ Chí Minh (khảo sát vào tháng 9/2020) cho thấy: HT các trường THCS đã cố gắng quản lý hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo TCNL HS ở trường THCS; tuy nhiên vẫn còn những hạn chế về lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo và kiểm tra trong quá trình quản lý (Phan Văn Quang, 2021b, tr 187).

2.2. Các biện pháp được đề xuất

Dựa trên các cơ sở và nguyên tắc nêu trên, có 4 nhóm biện pháp quản lý được đề xuất cho HT trường THCS nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo TCNL HS như sau:

2.2.1. Nhóm biện pháp tăng cường chức năng kế hoạch hóa

2.2.1.1. Chú trọng lập kế hoạch của tổ Toán thực hiện đánh giá kết quả học tập môn Toán theo tiếp cận năng lực học sinh ở tất cả các khối lớp trong trường

- *Mục tiêu của biện pháp*: Nhằm giúp tổ Toán thực hiện đánh giá KQHT môn Toán theo TCNL HS ở tất cả các khối lớp được lập kế hoạch hóa tốt hơn.

- *Cách thực hiện biện pháp*:

+ HT đưa vào kế hoạch năm học nội dung kiểm tra, đánh giá KQHT môn Toán theo TCNL HS; xây dựng quy chế thực hiện kiểm tra, đánh giá KQHT theo TCNL HS. Từ kế hoạch năm học chung, HT phân công Tổ trưởng chuyên môn xây dựng kế hoạch thực hiện đánh giá KQHT môn Toán theo TCNL HS ở tất cả các khối lớp trong trường.

+ HT chỉ đạo Tổ trưởng chuyên môn Toán nghiên cứu, tìm hiểu cơ sở pháp lý và cơ sở thực tiễn để xây dựng và ban hành kế hoạch thực hiện đánh giá KQHT môn Toán theo TCNL HS. Kế hoạch này phải được HT duyệt trước khi triển khai thực hiện.

- *Điều kiện thực hiện biện pháp*: Để thực hiện tốt biện pháp này, Tổ trưởng tổ Toán và GV Toán cần phải am hiểu các văn bản pháp lý liên quan việc kiểm tra, đánh giá KQHT của HS theo TCNL của Bộ GD-ĐT.

2.2.1.2. Nội dung kế hoạch chú trọng xác định đầy đủ các mặt cần thực hiện trong đánh giá kết quả học tập môn Toán theo tiếp cận năng lực học sinh

- *Mục tiêu của biện pháp*: Nhằm giúp HT chú trọng việc xác định đầy đủ các mặt cần thực hiện trong đánh giá KQHT môn Toán theo TCNL HS trong kế hoạch hóa (mục tiêu, nội dung, phương pháp, hình thức, xử lý kết quả đánh giá).

- *Cách thực hiện biện pháp*:

+ HT chỉ đạo Tổ chuyên môn Toán thảo luận, đóng góp ý kiến để hoàn thiện kế hoạch và quy chế tổ chức đánh giá. Kế hoạch cần thể hiện cụ thể mục tiêu; các hình thức kiểm tra, đánh giá; nội dung, phương pháp đánh giá thường xuyên, đánh giá giữa kỳ và đánh giá cuối kỳ; thời gian thực hiện kiểm tra, đánh giá; số bài kiểm tra, đánh giá thường

xuyên và đánh giá định kì. Kế hoạch phân công cụ thể trách nhiệm của từng thành viên: tổ trưởng, tổ phó chuyên môn, nhóm trưởng chuyên môn các khối lớp và GV...

+ HT tổ chức họp ban lãnh đạo nhà trường để thông qua kế hoạch trước khi ban hành; HT ra quyết định thực hiện quy chế tổ chức kiểm tra, đánh giá của nhà trường, trong đó có môn Toán vào đầu năm học.

- *Điều kiện thực hiện biện pháp:* Để thực hiện tốt biện pháp này, HT nắm vững quy trình xây dựng kế hoạch hóa, cần phải am hiểu các văn bản pháp lí của Bộ GD-ĐT liên quan việc kiểm tra, đánh giá KQHT của HS theo TCNL.

2.2.1.3. *Nội dung kế hoạch xác định rõ các điều kiện cần có để hỗ trợ đánh giá kết quả học tập môn Toán theo tiếp cận năng lực học sinh*

- *Mục tiêu của biện pháp:* Nhằm xác định rõ các điều kiện cần có để hỗ trợ đánh giá KQHT môn Toán theo TCNL HS (điều kiện về công nghệ thông tin, phương tiện, thiết bị, tài liệu, tài chính...) trong kế hoạch hóa của nhà trường.

- *Cách thực hiện biện pháp:*

+ HT chỉ đạo trực tiếp Tổ chuyên môn Toán qua các cuộc họp hoặc gặp gỡ, hội ý, trao đổi trực tiếp, hoặc có thể chỉ đạo qua văn bản trong việc xây dựng kế hoạch hóa.

+ HT chỉ đạo Tổ chuyên môn Toán xây dựng kế hoạch thể hiện cụ thể các phương tiện, thiết bị, phần mềm, hệ thống Internet... để phục vụ cho hoạt động đánh giá trên máy tính và xử lí kết quả; nguồn tài chính để trang bị trang thiết bị, kinh phí bồi dưỡng, tập huấn cho cán bộ quản lí, GV về kiểm tra, đánh giá KQHT của HS phải được dự trù trong nguồn ngân sách hay từ xã hội hóa. Kế hoạch cần thể hiện rõ trách nhiệm hỗ trợ của từng nhân viên và việc phối hợp với GV Toán để thực hiện hoạt động này một cách hiệu quả.

- *Điều kiện thực hiện biện pháp:* HT phải thật sự quan tâm đầu tư trang thiết bị, phương tiện cho việc tổ chức đánh giá KQHT của HS; am hiểu văn bản pháp lí quy định về thực hiện công nghệ thông tin, phương tiện, thiết bị, tài liệu, tài chính trong nhà trường từ nguồn ngân sách nhà nước; kinh phí từ nguồn xã hội hóa.

2.2.2. *Nhóm biện pháp tăng cường chức năng tổ chức*

2.2.2.1. *Xác định rõ trách nhiệm của giáo viên Toán trong thực hiện mục tiêu, nội dung, phương pháp, hình thức, xử lí kết quả học tập theo tiếp cận năng lực học sinh*

- *Mục tiêu của biện pháp:* Giúp cho GV Toán trong quá trình thực hiện đánh giá KQHT của HS theo TCNL xác định được mục tiêu, nội dung, phương pháp, hình thức của việc đánh giá KQHT của HS; đồng thời xử lí KQHT nhằm phát triển năng lực cho HS.

- *Cách thực hiện biện pháp:*

+ HT chỉ đạo GV Toán căn cứ vào kế hoạch của nhà trường, kế hoạch của tổ chuyên môn Toán để xây dựng kế hoạch tổ chức đánh giá KQHT môn Toán của cá nhân mình; GV phải tuân thủ nghiêm ngặt những quy định, quy chế kiểm tra, đánh giá của nhà trường, của các cấp có thẩm quyền. Trong kế hoạch cá nhân, GV Toán cần xác định cụ thể mục tiêu, nội dung, phương pháp, hình thức của việc đánh giá KQHT của HS theo TCNL, xử lí KQHT của HS nhằm phát triển năng lực cho HS một cách hiệu quả và dựa trên quy chế kiểm tra, đánh giá được HT ban hành.

+ HT chỉ đạo GV Toán phối hợp với GV chủ nhiệm, cha mẹ HS để tổ chức thực hiện tốt việc đánh giá KQHT môn Toán theo TCNL HS.

- *Điều kiện thực hiện biện pháp:* + HT cần phải ban hành quy chế tổ chức kiểm tra, đánh giá trong nhà trường bằng văn bản; + HT phải trang bị các phương tiện và công cụ để xử lí KQHT của HS; + GV Toán phải có năng lực trong việc xác định cụ thể mục tiêu, nội dung, phương pháp, hình thức của việc đánh giá KQHT của HS theo TCNL.

2.2.2.2. *Xác định rõ trách nhiệm hỗ trợ của nhân viên đối với giáo viên Toán (khi cần) về công nghệ thông tin, phương tiện, thiết bị, thư viện...*

- *Mục tiêu của biện pháp:* Nhằm làm cho các cá nhân và bộ phận trong trường hiểu rõ trách nhiệm của mình trong hỗ trợ về công nghệ thông tin, phương tiện, thiết bị... cho GV Toán tổ chức đánh giá KQHT của HS, từ đó thực hiện tốt nhiệm vụ của mình và phối hợp tốt với cá nhân và bộ phận khác.

- *Cách thực hiện biện pháp:*

+ HT căn cứ vào vị trí việc làm của nhà trường để phân công nhiệm vụ cụ thể cho nhân viên về chức năng, nhiệm vụ nhằm hỗ trợ GV Toán tổ chức thực hiện hoạt động đánh giá KQHT của HS theo TCNL một cách hiệu quả; xác định mối quan hệ giữa các nhân viên với GV Toán để thực hiện một cách hiệu quả việc tổ chức hoạt động đánh giá KQHT của HS theo TCNL.

+ HT ra quyết định phân công cụ thể quyền và trách nhiệm của từng nhân viên. Mỗi nhân viên phải xác định nhiệm vụ của mình và đưa vào kế hoạch cá nhân để thực hiện tốt nhiệm vụ được phân công. Nhân viên kế toán tham mưu HT dự trù tài chính mua sắm trang thiết bị, đầu tư phương tiện, thiết phục... cho hoạt động này.

- *Điều kiện thực hiện biện pháp*: HT cần nắm vững văn bản pháp lí của cấp trên quy định về trang bị các phương tiện và công cụ, công nghệ thông tin để hỗ trợ GV Toán tổ chức thực hiện hoạt động đánh giá KQHT của HS theo TCNL một cách hiệu quả.

2.2.3. Nhóm biện pháp tăng cường chức năng lãnh đạo

2.2.3.1. Tăng cường bồi dưỡng nhận thức cho đội ngũ giáo viên Toán hiểu rõ sự cấp thiết của đánh giá kết quả học tập môn Toán theo tiếp cận năng lực học sinh

- *Mục tiêu của biện pháp*: Nhằm tăng cường công tác bồi dưỡng cho GV Toán những nội dung mới của đánh giá KQHT theo TCNL HS.

- *Cách thực hiện biện pháp*:

+ HT chỉ đạo Phó HT xây dựng kế hoạch và tiến độ để bồi dưỡng GV Toán, có thể mời chuyên gia hoặc lãnh đạo cấp trên về trực tiếp bồi dưỡng cho đội ngũ GV Toán; phối hợp với Hội đồng bộ môn Toán của Sở GD-ĐT, Hội đồng bộ môn của phòng GD-ĐT để xây dựng nội dung và hình thức bồi dưỡng.

+ HT chỉ đạo GV Toán nghiên cứu các văn bản về chủ trương đổi mới đánh giá trong giáo dục của Đảng và Nhà nước, đặc biệt là Chương trình giáo dục phổ thông 2018, quan tâm đến những nội dung mới của đánh giá KQHT theo TCNL HS.

- *Điều kiện thực hiện biện pháp*: HT cần nắm vững các văn bản chỉ đạo các cấp về thực hiện Chương trình giáo dục phổ thông 2018; Thông tư số 22/2021/TT-Bộ GD-ĐT, nguồn kinh phí tập huấn, bồi dưỡng đội ngũ GV, trang thiết bị và phương tiện, phần mềm ứng dụng trong việc quá trình xử lí kết quả đánh giá.

2.2.3.2. Chú trọng bồi dưỡng lí thuyết cho đội ngũ giáo viên Toán về mục tiêu, nội dung, phương pháp, hình thức, xử lí kết quả học tập môn Toán theo tiếp cận năng lực học sinh

- *Mục tiêu của biện pháp*: Nhằm tăng cường công tác bồi dưỡng cho GV Toán về mục tiêu, nội dung, phương pháp, hình thức, xử lí kết quả đánh giá.

- *Cách thực hiện biện pháp*:

+ HT chỉ đạo Phó HT xây dựng kế hoạch bồi dưỡng và tiến độ để bồi dưỡng GV Toán; mời chuyên gia, giảng viên Toán của trường đại học về trực tiếp bồi dưỡng cho đội ngũ GV Toán; phối hợp với Hội đồng bộ môn Toán của Sở GD-ĐT, Hội đồng bộ môn của phòng GD-ĐT để xây dựng nội dung và hình thức bồi dưỡng.

+ HT mời chuyên gia, báo cáo viên xây dựng lí thuyết về mục tiêu, nội dung, phương pháp, hình thức, xử lí kết quả đánh giá để bồi dưỡng đội ngũ GV Toán, GV thực hành, viết bài thu hoạch, vận dụng lí thuyết vào thực tiễn việc đánh giá KQHT môn Toán theo TCNL HS.

+ HT chỉ đạo GV Toán tham gia bồi dưỡng các module của Chương trình giáo dục phổ thông 2018, đặc biệt là Module 3 về đánh giá KQHT môn Toán theo TCNL HS; bồi dưỡng năng lực ứng dụng công nghệ thông tin, sử dụng các phần mềm hỗ trợ việc tổ chức kiểm tra, đánh giá KQHT của HS, phần mềm lưu trữ và xử lí kết quả đánh giá; bồi dưỡng năng lực thực hành xây dựng ma trận đặc tả, ma trận đề kiểm tra, đánh giá phải đảm bảo các năng lực chung, năng lực riêng của HS và đảm bảo các cấp độ nhận biết, thông hiểu và vận dụng theo TCNL HS.

- *Điều kiện thực hiện biện pháp*: + HT phải nắm vững văn bản pháp lí của cấp trên, các văn bản chỉ đạo thực hiện Chương trình giáo dục phổ thông 2018; + Phải đảm bảo nguồn kinh phí tập huấn, bồi dưỡng đội ngũ GV, trang thiết bị và phương tiện, phần mềm ứng dụng trong việc quá trình xử lí kết quả đánh giá.

2.2.3.3. Chỉ đạo đảm bảo đủ các điều kiện về công nghệ thông tin, phương tiện, thiết bị, tài liệu, tài chính... hỗ trợ đánh giá kết quả học tập môn Toán theo tiếp cận năng lực học sinh

- *Mục tiêu của biện pháp*: Nhằm thực hiện tốt hơn trong việc đảm bảo đủ các điều kiện về công nghệ thông tin, phương tiện, thiết bị, tài liệu, tài chính... hỗ trợ đánh giá KQHT môn Toán theo TCNL HS.

- *Cách thực hiện biện pháp*:

+ HT chỉ đạo trực tiếp qua các cuộc họp hoặc gặp gỡ, hội ý, trao đổi trực tiếp, phân công trách nhiệm cho các bộ phận và cá nhân trong việc đảm bảo đủ các điều kiện trên hoặc chỉ đạo qua văn bản, phân công trách nhiệm cho các bộ phận và cá nhân trong việc đảm bảo đủ các điều kiện trên.

+ Trong kế hoạch, HT phân công cụ thể trách nhiệm và quyền hạn của nhân viên phụ trách công nghệ thông tin, phương tiện, thiết bị, tài liệu, tài chính. Mỗi nhân viên phải xây dựng kế hoạch cá nhân để tham mưu HT trang bị đầy đủ trang thiết bị, phương tiện, nguồn kinh phí để thực hiện hoạt động đánh giá.

+ Mỗi đầu năm học cần phải dự trù kinh phí để trang bị đầy đủ các phương tiện, trang thiết bị, kinh phí mua sắm, bồi dưỡng đội ngũ GV... nhằm tổ chức tốt hoạt động đánh giá.

- *Điều kiện thực hiện biện pháp*: HT phải nắm vững văn bản pháp lí của cấp trên, các văn bản chỉ đạo liên ngành về công nghệ thông tin, phương tiện, thiết bị, tài liệu, tài chính... để làm cơ sở cho việc chỉ đạo các bộ phận, cá nhân thực hiện nhằm đảm bảo hiệu quả.

2.2.4. Nhóm biện pháp tăng cường chức năng kiểm tra

2.2.4.1. Xây dựng quy chế đánh giá kết quả học tập môn Toán theo tiếp cận năng lực học sinh

- *Mục tiêu của biện pháp*: Nhằm tăng cường chức năng kiểm tra việc HT tổ chức xây dựng và ban hành quy chế đánh giá KQHT môn Toán theo TCNL HS trong nhà trường.

- *Cách thực hiện biện pháp*:

+ HT chỉ đạo Phó HT lập kế hoạch kiểm tra quy trình xây dựng quy chế đánh giá KQHT và quá trình tổ chức thực hiện đánh giá KQHT theo quy chế. Kiểm tra theo kế hoạch nội bộ nhà trường hoặc kiểm tra đột xuất ngay khi phát hiện những vấn đề bất cập trong quá trình thực hiện hoạt động đánh giá KQHT của HS.

+ HT tổ chức rút kinh nghiệm, có thể điều chỉnh quy chế đánh giá thông qua các đợt kiểm tra, đánh giá KQHT môn Toán giữa kì và cuối kì; ban hành quyết định điều chỉnh quy chế, công khai quy chế bổ sung để đội ngũ GV Toán, HS và cha mẹ HS được biết.

- *Điều kiện thực hiện biện pháp*: + Đội ngũ giúp việc cho HT phải có tinh thần trách nhiệm và năng lực quản lí; + Trường phải có hệ thống hồ sơ lưu trữ, các kênh thông tin công khai quy chế kiểm tra, đánh giá KQHT của HS trong nhà trường, hệ thống quản lí KQHT của HS, số điểm điện tử của nhà trường.

2.2.4.2. Tăng cường kiểm tra việc giáo viên Toán thực hiện mục tiêu, nội dung, phương pháp, hình thức, xử lí kết quả học tập môn Toán theo tiếp cận năng lực học sinh

- *Mục tiêu của biện pháp*: Nhằm thực hiện tốt hơn việc kiểm tra để kịp thời rút kinh nghiệm, điều chỉnh và xử lí việc GV Toán thực hiện mục tiêu, nội dung, phương pháp, hình thức, xử lí KQHT theo TCNL HS dựa trên kế hoạch mà GV đã xây dựng đầu năm học.

- *Cách thực hiện biện pháp*:

+ HT chỉ đạo Tổ trưởng chuyên môn Toán xây dựng kế hoạch kiểm tra thông qua các đợt đánh giá KQHT môn Toán giữa kì và cuối kì, thông qua kiểm tra chuyên môn của GV; xây dựng các tiêu chí kiểm tra đội ngũ GV Toán thực hiện: mục tiêu, nội dung, phương pháp, hình thức, xử lí KQHT theo TCNL HS dựa trên kế hoạch mà GV xây dựng và được HT duyệt.

+ Tổ trưởng chuyên môn Toán kiểm tra định kì trong họp giao ban đầu tháng hoặc đột xuất, ngay khi phát hiện những vấn đề bất cập trong quá trình thực hiện hoạt động đánh giá KQHT của HS. Phó HT có thể kiểm tra trực tiếp hoặc kiểm tra gián tiếp thông qua tổ trưởng hoặc kiểm tra một vài GV Toán.

+ HT tổ chức rút kinh nghiệm, có thể điều chỉnh mục tiêu, nội dung, phương pháp, hình thức, xử lí KQHT theo TCNL HS trong kế hoạch của nhà trường để phù hợp với thực tiễn, phù hợp với đối tượng HS; yêu cầu GV khắc phục những nội dung sau khi kết luận kiểm tra, tổ chức công khai và rút kinh nghiệm thông qua cuộc họp.

- *Điều kiện thực hiện biện pháp*: + Tổ trưởng chuyên môn Toán phải có tinh thần trách nhiệm và năng lực quản lí; + Công tác kiểm tra phải dựa trên kế hoạch nội bộ nhà trường, kế hoạch của GV Toán, kế hoạch của tổ Toán và các văn bản pháp lí của cấp trên, các tiêu chí để kiểm tra.

2.2.4.3. Tăng cường kiểm tra việc nhân viên thực hiện nhiệm vụ hỗ trợ cho giáo viên Toán các điều kiện về công nghệ thông tin, phương tiện, thiết bị, tài chính... khi cần

- *Mục tiêu của biện pháp*: Nhằm thực hiện tốt hơn hoạt động kiểm tra việc nhân viên thực hiện nhiệm vụ hỗ trợ cho GV Toán các điều kiện về công nghệ thông tin, phương tiện, thiết bị, tài chính... khi cần, để kịp thời giảm thiểu những sai sót, kết quả đánh giá KQHT của HS chưa chính xác.

- *Cách thực hiện biện pháp*:

+ HT thành lập Tổ kiểm tra, trong đó tổ trưởng là Tổ văn phòng và thành viên là những GV, nhân viên có tinh thần trách nhiệm, có năng lực trong việc tham mưu và thực hiện các điều kiện về công nghệ thông tin, phương tiện, thiết bị, tài chính... Căn cứ vào các văn bản pháp lí của cấp trên; các văn bản chỉ đạo liên ngành về công nghệ thông tin, phương tiện, thiết bị, tài liệu, tài chính... để làm cơ sở cho việc chỉ đạo các bộ phận, cá nhân thực hiện nhằm đảm bảo hiệu quả.

+ HT chỉ đạo các bộ phận phụ trách cơ sở vật chất kiểm tra và giám sát việc hỗ trợ các điều kiện thực hiện hoạt động đánh giá KQHT của HS; có thể kiểm tra kịp thời qua các đợt đánh giá KQHT môn Toán giữa kì và cuối kì, kiểm tra thông qua kiểm tra chuyên môn của GV.

+ HT cũng có thể kiểm tra qua các biên bản ghi nhận và xử lí sự việc; kiểm tra định kì trong họp giao ban đầu tháng hoặc đột xuất, ngay khi phát hiện những vấn đề bất cập trong quá trình thực hiện hoạt động đánh giá KQHT

của HS. Tổ chức rút kinh nghiệm, có thể điều chỉnh nguồn kinh phí để mua sắm, sửa chữa hoặc hợp đồng thuê nhằm thực hiện tốt hoạt động đánh giá KQHT của HS.

- *Điều kiện thực hiện biện pháp*: + Tổ trưởng văn phòng phải có tinh thần trách nhiệm và năng lực quản lí; + Công tác kiểm tra phải dựa trên kế hoạch nội bộ nhà trường, kế hoạch của GV Toán, kế hoạch của tổ Toán, Tổ văn phòng và các văn bản pháp lí của cấp trên, các tiêu chí để kiểm tra.

2.2.4.4. *Chú trọng kiểm tra việc giáo viên chủ nhiệm thực hiện nhiệm vụ phối hợp với giáo viên Toán trong đánh giá kết quả học tập môn Toán theo tiếp cận năng lực học sinh*

- *Mục tiêu của biện pháp*: Nhằm thực hiện tốt hơn việc phối hợp với GV chủ nhiệm trong việc đánh giá KQHT môn Toán theo TCNL HS.

- *Cách thực hiện biện pháp*:

+ HT thành lập Tổ kiểm tra với tổ trưởng là Phó HT và thành viên là các GV có tinh thần trách nhiệm và năng lực trong việc tham mưu và thực hiện việc phối hợp giữa GV Toán và GV chủ nhiệm. Căn cứ vào các văn bản pháp lí của cấp trên; các văn bản chỉ đạo về quy chế hoạt động chuyên môn và trách nhiệm, nhiệm vụ của GV chủ nhiệm trong việc phối hợp để đánh giá KQHT môn Toán của HS, từ đó làm cơ sở cho việc chỉ đạo các bộ phận, cá nhân thực hiện nhằm đảm bảo hiệu quả.

+ HT có thể kiểm tra kịp thời qua các đợt đánh giá KQHT môn Toán giữa kì và cuối kì; kiểm tra thông qua phối hợp với cha mẹ HS; theo kế hoạch kiểm tra nội bộ nhà trường hoặc đột xuất, ngay khi phát hiện những vấn đề bất cập trong quá trình thực hiện hoạt động đánh giá KQHT môn Toán của HS; hoặc có thể kiểm tra thông qua biên bản của GV chủ nhiệm và GV Toán cùng trao đổi với HS, cha mẹ HS về xử lí sự việc.

- *Điều kiện thực hiện biện pháp*: + Kế hoạch kiểm tra nội bộ nhà trường, kế hoạch GV Toán, kế hoạch GV chủ nhiệm, quy chế kiểm tra, đánh giá phải được HT duyệt; + Việc kiểm tra, đánh giá phải dựa trên các văn bản pháp lí của cấp trên.

3. Kết luận

Các biện pháp quản lí hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo TCNL HS ở các trường THCS tại TP. Hồ Chí Minh được đề xuất dựa trên cơ sở lí luận, cơ sở pháp lí và thực tiễn mang tính đặc thù của địa phương. Khi vận dụng vào thực tiễn, tùy điều kiện từng trường THCS của Thành phố mà có thể chú trọng một biện pháp nhất định; tuy nhiên, để phát huy hiệu quả tổng hợp thì HT nhà trường phải đồng thời sử dụng các biện pháp một cách linh hoạt bởi vì các biện pháp có mối quan hệ chặt chẽ với nhau, tác động qua lại với nhau, qua đó giúp cho HT quản lí hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo TCNL HS một cách chặt chẽ, theo quy trình. Kết quả nghiên cứu này có thể sử dụng làm tài liệu tham khảo cho HT các trường THCS trong thực hiện việc quản lí hoạt động đánh giá KQHT các môn học nói chung và môn Toán nói riêng theo TCNL HS trong thực tiễn hiện nay.

Tài liệu tham khảo

- Ban Chấp hành Trung ương (2013). *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế*.
- Bộ GD-ĐT (2014). *Công văn số 5555/BGDĐT-GDTrH ngày 08/10/2014 Hướng dẫn sinh hoạt chuyên môn về đổi mới phương pháp dạy học và đánh giá*.
- Bộ GD-ĐT (2017). *Văn bản số 4621/BGDĐT-GDTrH ngày 03/10/2017 Về việc hướng dẫn thực hiện chương trình giáo dục phổ thông hiện hành theo định hướng phát triển năng lực và phẩm chất học sinh (từ năm học 2017-2018)*.
- Bộ GD-ĐT (2018a). *Chương trình giáo dục phổ thông - Chương trình tổng thể* (ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 của Bộ trưởng Bộ GD-ĐT).
- Bộ GD-ĐT (2018b). *Chương trình giáo dục phổ thông môn Toán* (ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 của Bộ trưởng Bộ GD-ĐT).
- Bộ GD-ĐT (2021). *Thông tư số 22/2021/TT-BGDĐT ngày 20/7/2021 quy định về đánh giá học sinh trung học cơ sở và học sinh trung học phổ thông*.
- Phan Văn Quang (2021a). Một số vấn đề lí luận về quản lí hoạt động đánh giá kết quả học tập môn Toán theo tiếp cận năng lực học sinh ở trường trung học cơ sở. *Tạp chí Giáo dục*, 511, 13-18.
- Phan Văn Quang (2021b). Situation of Competence-Based Assessment Management in Teaching Mathematics: A Case Study in Junior High Schools in Ho Chi Minh City, Vietnam. *Journal of Applied Mathematics in Computation*, 5(3), 187-199. <http://dx.doi.org/10.26855/jamc.2021.09.005>